

Medale SEP (2002) - prof. Alfons Hoffmann

Statut Stowarzyszenia Elektryków Polskich przewiduje nadawanie odznak i wyróżnień za szczególne zasługi w działalności dla SEP lub szeroko pojętej elektryki. Mogą być nadawane: godność członka honorowego i godność zasłużonego seniora, odznaki honorowe, medale oraz inne wyróżnienia. Wśród medali poświęconych wybitnym elektrykom, zdecydowaną większość stanowią medale ustanowione przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich.

Medal im. profesora Alfonsa Hoffmanna został ustanowiony uchwałą XXXI Walnego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Elektryków Polskich, odbywającego się w dniach 28-30.06.2002 r., w Zielonej Górze. Ustanowienie medalu ma na celu upamiętnienie działalności i zasług prof. Alfonsa Hoffmanna w odbudowę zrębów państwowości Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918-1920, a także upamiętnienie Jego twórczej pracy w okresie 1920-1939. Alfons Hoffmann urodził się 12 listopada 1885 r. w Grudziądzu. W 1905 r. rozpoczął studia w Königliche Technische Hochschule zu Danzig, uzyskując dyplom inżyniera elektryka w 1911 r. Był pierwszym polskim absolwentem Wydziału Budowy Maszyn i Elektrotechniki Politechniki Gdańskiej. Już w trakcie studiów dał się poznać jako społecznik – dyrygował chórem Lutnia, organizował ogniska śpiewacze w Kartuzach, Wejherowie i Gdańsku, założył Związek Kaszubskich Kół Śpiewaczych. Po studiach zdobywał praktykę w niemieckich fabrykach i zakładach elektrotechnicznych, m.in. w zakładach Garbe Lahmeyer w Akwizgranie, Siemens-Schuckert-Werke w Berlinie, a w latach 1914–1916 był kierownikiem w elektrowni Koronowo. W 1920 r. Alfons Hoffmann otrzymał zadanie wybudowania elektrowni wodnej w Gródku. Mimo trudności, uruchomienie pierwszego hydrozespołu z udziałem prezydenta Stanisława Wojciechowskiego nastąpiło 24 kwietnia 1923 r. Drugi hydrozespół uruchomiono w 1924 r., a trzeci w 1927 r. Po opracowaniu przez Alfonsa Hoffmanna planu elektryfikacji województwa pomorskiego, w 1924 r. powołano spółkę akcyjną Pomorska Elektrownia Krajowa Gródek SA, w której Hoffmann został pierwszym dyrektorem. Alfons Hoffmann zbudował następnie linię przesyłową napowietrzną Gródek-Toruń, na niestosowane wcześniej napięcie 60 kV. Napięcie takie rozpowszechniło się później w budowanych w kraju liniach przesyłowych. W latach 1928–1929 została wybudowana według projektu inż. Hoffmanna elektrownia w Żurze, uroczyście uruchomiona 15 lutego 1930 r. z udziałem prezydenta Ignacego Mościckiego. Następnie Hoffmann przedłużył linię 60 kV do Gdyni, a dalej linią 15 kV zasilił Władysławowo i Juratę. Po połączeniu z elektrowniami w Grudziądzu i Toruniu, stworzył pierwszy w kraju jednolity, wojewódzki system elektroenergetyczny. Kolejną elektrownią, która powstała z udziałem A. Hoffmanna była wybudowana w latach 1935–1936 elektrownia ciepła w Gdyni. Alfons Hoffmann podchodził do elektroenergetyki kompleksowo – zdawał sobie sprawę, że nie wystarczy wyprodukować energię elektryczną, ale trzeba zapewnić dla niej zbyt. Dlatego w latach 1932–1933 zbudował w Gródku nowoczesną Fabrykę Grzejników Elektrycznych. Produkowała ona m.in. kuchenki domowe, duże kuchnie, grzejniki i żelazka elektryczne. W tym czasie Hoffmann prowadził też aktywną działalność organizacyjną. W 1921 r. założył Toruńskie Koło Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich i w latach 1921–1931 był jego

prezesem, a po przekształceniu prezesem Oddziału SEP w Toruniu. W latach 1937–1938 pełnił funkcję prezesa Stowarzyszenia Elektryków Polskich, zastąpił jako organizator walnego zjazdu SEP na statku m/s Piłsudski płynącym po Bałtyku. W 1938 r. Hoffmann został powołany do Zarządu Śląskich Zakładów Elektroenergetycznych. W czasie wojny pod fałszywym nazwiskiem pracował w fabryce Kazimierza Szpotańskiego. Po wojnie kierował odbudową elektrowni wodnych w Bielkowie i Łąpinie na Raduni. W 1946 r. skierowano go do odbudowy zdemontowanej przez Armię Czerwoną elektrowni wodnej w Dychowie. W 1949 r. został zwolniony z pracy. Zatrudnił się na Politechnice Gdańskiej, gdzie w latach 1949–1957 pracował w Katedrze Elektroenergetyki u prof. Kazimierza Kopeckiego, prowadząc wykłady z elektrowni wodnych, sieci elektrycznych i grzejnictwa. W 1955 r. rozpoczął pracę w Instytucie Budownictwa Wodnego PAN. Tam też w 1957 r. przyznany mu został tytuł profesora nadzwyczajnego. Alfons Hoffmann zmarł w 1963 r.

Propozycję ufundowania pamiątkowego medalu imienia prof. Alfonsa Hoffmanna wysunął Zarząd Bydgoskiego Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich w 2001 r., a pierwsze medale przyznano w 2002 r. Medale przyznawała Kapituła przy Oddziale Bydgoskim SEP. Medal wykonany według projektu bydgoskiego artysty rzeźbiarza Marka Guczalskiego został odlany ze stopu miedzi. Na awersie medalu umieszczone jest popiersie profesora Hoffmanna, przy krawędzi napis: PROFESOR ALFONS HOFFMANN 1885–1963. Na rewersie znajduje się napis: PREZES / I CZŁONEK / HONOROWY / STOWARZYSZENIA / ELEKTRYKÓW / POLSKICH, w dolnej części wirnik z łopatkami turbiny wodnej, w otoku napis: TWÓRCA POMORSKIEGO SYSTEMU ELEKTROENERGETYCZNEGO. Średnica medalu 60 mm. Chcąc zwiększyć rangę tego medalu, w 2004 r. wystąpiono do Zarządu Głównego Stowarzyszenia Elektryków Polskich o przejęcie jego przyznawania. Uchwałą ZG SEP z 2004 r. został ustanowiony medal im. Prof. Alfonsa Hoffmanna, nadawany przez Zarząd Główny SEP od 2005 r. Jednocześnie przygotowano według projektu Marka Guczalskiego nową wersję medalu, różniącą się drobnymi szczegółami. M.in. wirnik z łopatkami na rewersie został zastąpiony przez logo SEP. Medal o średnicy 70 mm, wybito w maju 2004 r. w Mennicy Polskiej ze stopu tombaku patynowanego w nakładzie 244 sztuk.

Medal może być nadany w uznaniu twórczych zasług w rozwoju energoelektryki polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin uprawianych przez profesora Alfonsa Hoffmanna oraz za zasługi i osiągnięcia naukowe, techniczne, dydaktyczne lub organizacyjne, które powinny obejmować okres przynajmniej piętnastoletniej działalności na tym polu.

Źródła:

www.sep.com.pl

Biogram oraz opis medalu zostały zaczerpnięte z książki „Polska elektryka w medalierstwie i filatelistyce” za zgodą Autora dr. hab. inż. Dariusza Świsulskiego (Wyd. COSiW SEP, Warszawa 2018)